

Å FORSTÅ OG LYTTE TIL EGNE FØLELSER

Det å føle seg usikker på seg selv kan være en alminnelig del av barndommen. Man skal etter hvert venne seg til en ny kropp, nye følelser og omverdenens forventninger og økende krav til å ta stilling og treffe valg. Behovet for «å passe inn» i de forskjellige sosiale fellesskapene kan presse på. Eksempelvis kan barn møte forventninger til hvordan de skal oppføre seg, basert på hvilket kjønn de er.

Seksualitetsundervisningen i barneskolen er en naturlig arena for å gi barn og unge trening i å føle etter, oppfatte og reagere på følelser hos seg selv og andre, og således styrke elevenes forståelse av og evne til å sette ord på følelser som de selv har hatt eller sett andre ha. Dette er grunnleggende ferdigheter for å senere kunne forstå når de eller andre føler, eller blir utsatt for, press – samt hvordan håndtere dette. I tillegg til å være viktig for deres psykososiale utvikling, er disse ferdighetene integrert i læreplanens kompetansemål for 2. og 4. trinn.

I dette heftet har vi samlet fem øvelser fra Uke 6-materiellet for 1.-4. trinn som på ulike måter omhandler følelser. Disse kan brukes samlet som et tverrfaglig undervisningsforløp i rekkefølgen de presenteres i her, eller som enkeltstående oppgaver i ulike fag. Dersom du ønsker tilgang til hele Uke 6-materiellet, kan du registrere deg som underviser på www.uke6.no – helt gratis!

TIPS TIL UNDERVISNINGEN

Trivsel og trygghet er en viktig forutsetning for at elevene skal kunne utvikle seg personlig, sosialt og faglig. Forskning viser at også seksualitetsundervisningen burde foregå i et trygt og inkluderende læringsmiljø for å utgjøre en forskjell for elevene. Derfor er det viktig at du som underviser skaper gode rammer for seksualitetsundervisningen i din klasse. Sex og Politikk anbefaler at seksualitetsundervisningen bygger på følgende prinsipper:

- At det er respekt for ulikheter (for eksempel knyttet til etnisitet, familiebakgrunn, utseende, meninger, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk)
- At ord og utsagn som diskriminerer eller sier noe negativt om andre ikke aksepteres
- At ingen skal føle seg baksnakket eller krenket
- At man unngår å snakke om personlige opplevelser, men heller drøfter tematikken gjennom fiktive eksempler
- At alle vet hva som skal skje i undervisningen
- At alle deltar, men man har mulighet til å melde pass
- At man snakker i et «lukket rom» - det vil si at det ikke etterpå snakkes med klassekamerater om hva andre har sagt og gjort i undervisningen

Vi anbefaler også at seksualitetsundervisningen begynner med at underviser og elever lager tilpassede avtaler for hvordan undervisningen skal foregå, basert på klassens sammensetning og miljø. En avtale om at man ikke snakker privat eller svært personlig om seg selv, kan øke tryggheten for de elevene som er utsatt for å bli ertet. Avtaler om at man skal lytte til hverandre og ikke le av det de andre sier, kan også være viktige.

FORMÅL

- Elevene kan gi eksempler på følelser.
- Elevene kan fortelle om og vise hvordan følelser kan uttrykkes med kroppen.

FAGLIG RELEVANS

Norsk, kunst og håndverk, og generell del av læreplanen.

TIDSBRUK OG UTSTYR

- 1 skoletime
- Arbeidsarket til øvelsen
- Papir og farger

I BESKRIVELSE

Gulvet i klassen ryddes, og elevene står i en sirkel sammen med underviseren. Hver elev får et av kortene fra arbeidsarket, hvor det er en illustrasjon av et ansikt som viser en følelse. Kortene viser følelsene: Glad, sur, redd, sint, flau, trist, overrasket, irritert, nervøs, forvirret, stolt og begeistret. Elevene skal ikke vite på forhånd hvilke følelser det er snakk om. Underviseren kan eventuelt velge ut færre følelser dersom det er ønskelig. Vi anbefaler at illustrasjonene vises på storskjerm mens øvelsen gjennomføres.

Underviseren ber elevene om å stille seg i grupper sammen med andre som har det samme ansiktet på kortet. Når de har funnet sammen, skal de snakke om hvilken følelse de synes at ansiktet viser. Deretter ber underviseren en av gruppene om å fortelle hvilken følelse de har. De skal forklare hvorfor de tenker på den følelsen når de ser ansiktet. Hvis det er grupper som er i tvil, kan underviseren be elever fra andre grupper om å komme med forslag til følelsen. Underviseren kan hjelpe til dersom ingen elever har forslag.

Underviseren skriver følelsen på tavla ved siden av ansiktet. Etterpå ber underviseren alle elevene om å vise hvordan man ser ut når man

føler den aktuelle følelsen ved å bruke ansiktet og kroppen. Et viktig poeng å få frem er at man kan uttrykke den samme følelsen på mange forskjellige måter. Når alle har vist følelsen, skal en ny gruppe fortelle om ansiktet og følelsen de har på kortene sine. Øvelsen fortsetter til man har vært igjennom alle gruppene.

I neste del av øvelsen skal elevene gå rundt hverandre i klasserommet. De skal ha hvert sitt ansiktskort i hånda. Når de møter en person, stopper de opp. Først hilser den ene på den andre med den følelsen som vises på elevens kort. Den andre skal forsøke å gjette hvilken følelse det er. Man kan gjette tre ganger. Etterpå er det den andre eleven som skal hilse med "sin" følelse. Når begge har hilst, bytter de kort og går videre rundt i klasserommet til de møter en ny person å hilse på.

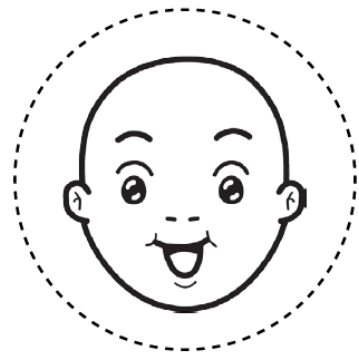
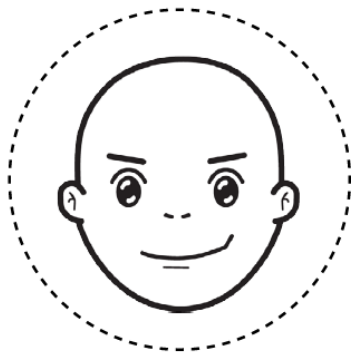
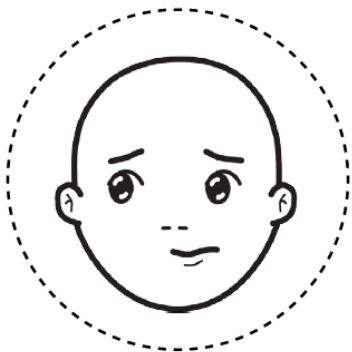
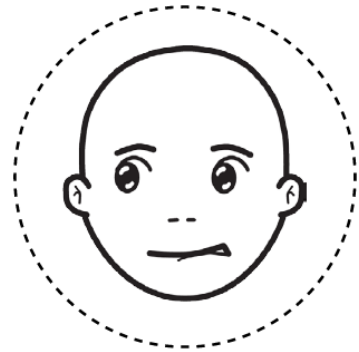
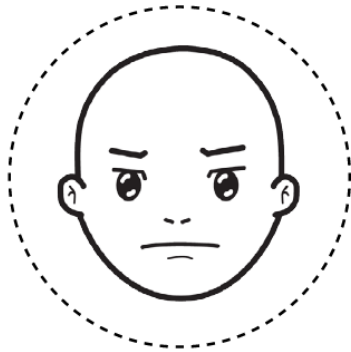
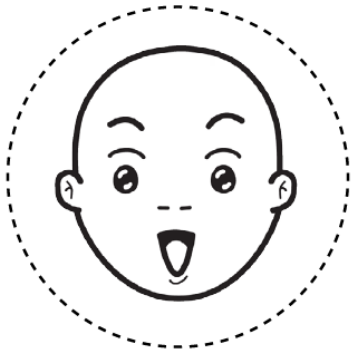
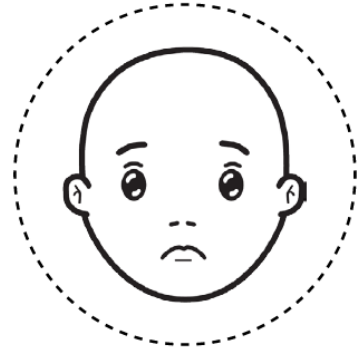
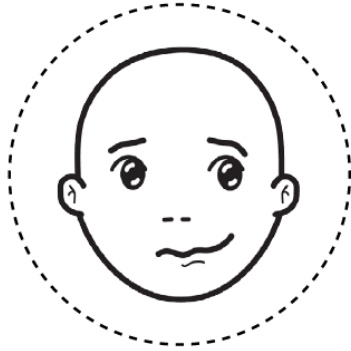
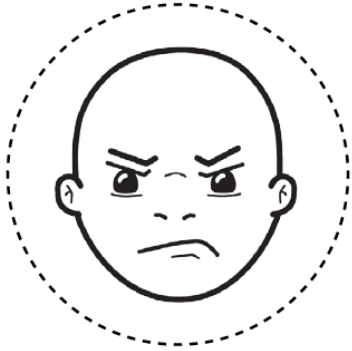
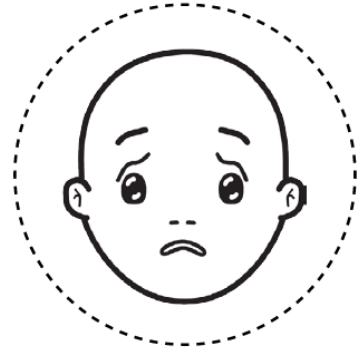
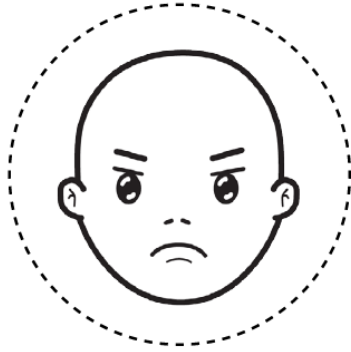
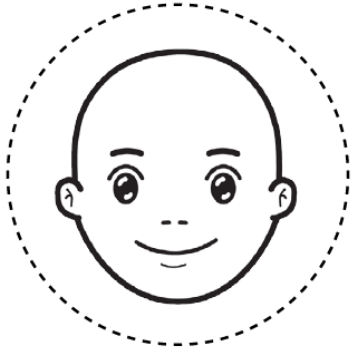
Det er om å gjøre å nå rundt til så mange forskjellige klassekamerater, og hilse på så mange forskjellige måter, som mulig. Man kan godt hilse med den samme følelsen flere ganger til forskjellige klassekamerater. Underviseren stopper øvelsen når hen vurderer at den har vart lenge nok.

Som oppsummering kan underviseren snakke med elevene om følgende:

- Hvordan var det å gjøre øvelsen (både delen med å gjette følelsen, og delen med å hilse)?
- Var det noen følelser som var lette å gjette når dere hilste på hverandre?
- Var det noen følelser som var vanskeligere å gjette?
- Kan dere gi noen eksempler på det positive ved at vi mennesker viser følelsene våre på forskjellige måter?
- Kan dere gi eksempler på det negative ved at vi mennesker viser følelsene våre på forskjellige måter?
- Hva kan man gjøre hvis man er i tvil om hvilken følelse andre personer har?
- Har dere noen spørsmål om følelser og hvordan man viser følelser med kroppen?
- Er det noen ganger vi viser en annen følelse enn den vi faktisk føler (f.eks: trist når sint)?

Etter arbeidet med øvelsen kan elevene lage illustrasjoner av ansikter som viser noen av de forskjellige følelsene. Dette kan eventuelt gjøres i samarbeid med undervisere i kunst og håndverk. Her kan det legges vekt på å arbeide med billedfremstilling med utgangspunkt i følelser, spesielle tegneteknikker, eller virkemidler til å skape stemning og kontrast gjennom bruk av farger. Hvis klassen har adgang til et kamera, kan det være både gøy og lærerikt å ta bilder av hverandre mens man uttrykker forskjellige følelser med ansikt og kroppsspråk. Bildene kan henges opp i klassen og brukes i det videre arbeidet.

FORMÅL

- Elevene kan ta stilling til hvordan man kan handle på bakgrunn av forskjellige følelser.
- Elevene kan sette ord på konsekvensene av forskjellige handlingsalternativer.

FAGLIG RELEVANS

Norsk, samfunnsfag, KRLE og generell del av læreplanen.

TIDSBruk OG UTSTYR

- 10 minutter per historie
- Arbeidsarket til øvelsen

BESKRIVELSE

Underviseren begynner med å introdusere klassen til arbeidsformen. Dette er spesielt viktig hvis elevene ikke har arbeidet med denne type øvelser tidligere. Elevene skal vite at:

- øvelsen handler om å ta stilling – også om man er i tvil
- målet ikke er å være enige, men å undersøke hva man kan gjøre i forskjellige situasjoner hvor man opplever at man ikke får lov til å gjøre det man selv ønsker, og at
- man ikke får kommentere hverandres valg.

Underviseren presenterer elevene for en situasjon hvor en person opplever en bestemt følelse. Elevene skal ta stilling til hvordan personen kan handle i den aktuelle situasjonen.

Underviseren markerer tre områder i klassen: A, B og C. Hvert område representerer et handlingsalternativ som underviseren leser opp for elevene. Når et handlingsalternativ leses opp, stiller underviseren seg i det området som representerer handlingen.

Deretter stiller elevene seg i det området som de synes beskriver det beste handlingsalternativet. Området "Bestem selv" er for de elevene som ikke synes at de andre to mulighetene er gode, men selv har et forslag til en bedre måte å handle på.

Når alle elever har plassert seg i et felt, spør underviseren elevene i de forskjellige gruppene om valget deres. Underviseren kan ta utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Hvorfor synes dere at det handlingsalternativet er det beste?
- Hva tror dere skjer hvis man velger dette handlingsalternativet?
- Er det noe som ikke er så bra med dette handlingsalternativet?

Når alle grupper har blitt hørt, kan underviseren spørre om det er noen av elevene som har endret mening etter de har hørt de andre sine svar. Hvis det er det, skal de få lov til å flytte seg til et annet felt og eventuelt fortelle hva som fikk dem til å endre mening. Deretter kan øvelsen fortsette med en eller flere av de andre situasjonene.

Hvis et felt står helt tomt, kan underviseren snakke med elevene om hvorfor de tror at ingen har plassert seg der. Hvis elevene fordeler seg veldig ulikt, er det viktig at underviseren forsøker å være positivt oppmerksom på de elevene som er i mindretall. Står det kun én elev i et av feltene, stiller underviseren seg her og leder øvelsen herfra.

HISTORIE 1

En av Shermine's klassekamerater forteller Shermine at den nye gensen hennes er pen. Shermine blir glad. Hva synes dere at Shermine skal gjøre?

- A. Shermine skal si takk til klassekameraten.
- B. Shermine skal gi klassekameraten en klem.
- C. Bestem selv hva Shermine skal gjøre.

HISTORIE 2

En gutt i klassen sier til Mikkel at håret hans er stygt. Mikkel blir lei seg. Hva synes dere at Mikkel skal gjøre?

- A. Mikkel sier til gutten at han ble lei seg på grunn av det gutten sa.
- B. Mikkel forteller det til en voksen.
- C. Bestem selv hva Mikkel skal gjøre.

HISTORIE 3

Sarah har ertet en jente i klassen. Nå angreer hun. Hva synes dere at Sarah skal gjøre?

- A. Sarah skal si unnskyld til jenta.
- B. Sarah skal fortelle jenta at hun angreer.
- C. Bestem selv hva Sarah skal gjøre.

HISTORIE 4

Emil har hørt foreldre sine krangle. Nå er han redd for at de skal skilles. Hva synes dere at Emil skal gjøre?

- A. Emil skal fortelle foreldrene sine at han er redd for at de skal skilles.
- B. Emil skal snakke med en god venn om at han er redd for at foreldrene skal skilles.
- C. Bestem selv hva Emil skal gjøre.

HISTORIE 5

Kims gode venn fra klassen har flyttet og hun føler seg ensom og trist. Hva synes dere at Kim skal gjøre?

- A. Kim skal invitere noen fra klassen med hjem, så hun kan få nye venner.
- B. Kim skal snakke med foreldrene sine om at

hun er trist fordi vennen hennes har flyttet.

- C. Bestem selv hva Kim skal gjøre.

HISTORIE 6

I frikvarteret er det en gruppe jenter som klapper Diego på rumpa. Diego er irritert. Hva synes dere at Diego skal gjøre?

- A. Diego skal fortelle jentene at han er irritert over at de klapper ham på rumpa og at de derfor skal slutte med dette.
- B. Diego skal snakke med læreren sin om at han blir irritert når jentene klapper ham på rumpa.
- C. Bestem selv hva Diego skal gjøre.

HISTORIE 7

Biniam har spurt Lili om de to skal leke sammen i helga hjemme hos Lili. Det har Lili sagt ja til. Men i frikvarteret forteller en annen klassekamerat som heter Annika at hun skal besøke Biniam i helga. Det gjør Lili forvirret. Hva synes dere at Lili skal gjøre?

- A. Lili skal fortelle Biniam at hun er forvirret, fordi hun har hørt at Annika skal besøke Biniam i helga.
- B. Lili skal lage en lekeavtale med en annen.
- C. Bestem selv hva Lili skal gjøre.

HISTORIE 8

Fatima har fått vite at en jente fra klassen har sagt noe stygt om henne. Det gjør henne sinna. Hva synes dere at Fatima skal gjøre?

- A. Fatima skal spørre jenta hvorfor hun har snakket stygt om henne.
- B. Fatima skal snakke med læreren sin om hva hun skal gjøre.
- C. Bestem selv hva Fatima skal gjøre.

FORMÅL

- Elevene kan gi eksempler på når de synes at de har det godt.
- Elevene kan fortelle om helse som noe som handler om mange forskjellige ting.

FAGLIG RELEVANS

Norsk, samfunnsfag, kunst og håndverk, og generell del av læreplanen.

TIDSBRUK OG UTSTYR

- 30-45 minutter
- Arbeidsarket til øvelsen
- Papir og farger

BESKRIVELSE

Kopier arbeidsarket. I A3-format er det god plass til å tegne og skrive. Elevene får så utlevert et eksemplar av arbeidsarket. Underviseren gjennomgår arbeidsarket med elevene, eventuelt ved å vise det på en smarttavle eller lignende.

Elevene skal arbeide individuelt med øvelsen. De skal tegne eller skrive ett eller flere eksempler på når de har det godt i hvert av de fem forskjellige feltene på arbeidsarket. Det vil si: Når de har det godt mens de er på skolen, når de er sammen med vennene sine, når de er sammen med familien sin, når de er alene og med deres egen kropp.

Elevene kan gjerne snakke med hverandre når de gjennomfører øvelsen, og underviseren bør gå rundt og hjelpe de elevene som har bruk for det. Når elevene er ferdige med arbeidsarket, samles alle elevene for en felles gjennomgang. Her kan underviseren ta utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Kan dere gi noen eksempler på når dere synes at dere har det godt på skolen/med venner/med familien/alene/med kroppen?
- Hva vil det si å ha god helse? Er det å ha god helse det samme som å ha det godt?
- Hvem bestemmer om man har god helse? Er det en selv, foreldre, skolen, eller venner?
- Hvem har ansvaret for at man har god helse/har det godt? Er det en selv, foreldre, skolen, eller venner?
- Hva kan man selv gjøre for å ha det godt/ha god helse?
- Hva kan man gjøre for at andre har det godt/har god helse?
- Hvem kan man snakke med hvis man ikke har det godt/ikke har god helse og gjerne vil at det skal være annerledes?

I denne forbindelse kan elevene informeres om muligheten for å snakke med underviseren eller skolens helsesøster. Hvis elevene har tilstrekkelig med digital kompetanse kan man anbefale å kontakte Alarmtelefonen for barn og unge på nettsiden www.116111.no.

Elevene kan eventuelt få arbeidsarket med hjem for å fylle det ut sammen med deres familie. Dette kan skape en mulighet for dialog mellom elevene og deres foreldre. Foreldrene bør være informert om hvordan de kan snakke med deres barn om arket og hvordan de kan hjelpe til med å fylle det ut, så det blir en god opplevelse for eleven.

Når har du det godt på skolen, med vennene dine, med kroppen din, med familien din, og når du er alene?

PÅ SKOLEN

MED VENNENE DINE

MED FAMILIEN DIN

MED KROPPEN DIN

NÅR DU ER ALENE

ORD SOM SÅRER

KLASSESAMTALE

FORMÅL

- Elevene skal kunne snakke med hverandre om hvordan ord kan virke krenkende.
- Elevene skal kunne komme med forslag til hva de kan gjøre i klassen for at ingen skal bli kalt noe de ikke liker.
- Elevene skal kunne bidra til å forebygge mobbing i praksis.

FAGLIG RELEVANS

Norsk, KRLE, samfunnsfag og generell del av læreplanen.

TIDSBRUK OG UTSTYR

- 30 minutter
- Papir eller post-it-lapper

BESKRIVELSE

Elevene introduseres til øvelsen ved at underviseren forteller at de fleste har det slik at det er enkelte ord som de ikke liker at andre bruker eller kaller dem for. Kanskje blir de lei seg, sure eller irritert når de hører disse ordene. Vi kan si at det er noen ord som virker sårende å bli kalt eller høre.

Underviseren oppfordrer alle elevene til å lukke øynene og tenke på et ord eller et kallenavn som de ikke liker å bli kalt. Understrek overfor elevene at de ikke skal fortelle de andre hvilket ord eller kallenavn de tenker på. Fortell elevene at de skal prøve å kjenne etter hvordan det føles å bli kalt det de ikke liker. Når elevene har tenkt i rundt ett minutt, blir de bedt om å åpne øynene igjen, og underviseren spør om det er noen som har lyst til å fortelle hvordan det føles å bli kalt noe man ikke liker. Det er viktig igjen å understreke overfor elevene at de bare skal fortelle hvordan det føles å bli kalt noe de ikke liker og ikke hva de misliker å bli kalt.

Underviseren kan ta utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Hvordan føles det å bli kalt noe man ikke liker?
- Hva er forskjellen på et kallenavn som man

liker og et man ikke liker?

- Hvem bestemmer om et kallenavn er positivt eller negativt?
- Hvordan vet man om andre synes det er sårende å bli kalt noe bestemt?
- Er det forskjell på hvor sårende det er å bli kalt bestemte ord eller kallenavn, avhengig av hvem det er som sier ordene? Er det for eksempel mer sårende hvis det er en i klassen som sier det, sammenlignet med hvis det er en utenfor klassen?
- Hva kan man gjøre hvis man blir kalt for et ord man ikke liker?

I forbindelse med oppsummeringen trekker underviseren inn et poeng om at vi kan ha forskjellige grenser for hvilke ord vi synes det er greit å bli kalt, eller hvilke ord vi ikke har lyst til å høre blir brukt. Fortell i den forbindelse at voksne også har grenser for hvilke ord de vil høre på skolen.

Understrek overfor elevene at ord som «homo», «hore», «fritte», «kuk», «pakkis», «tjukken», «taper» og «mongo» er eksempler på ord de voksne på skolen ikke vil akseptere blir brukt, fordi det er ord som kan virke sårende når de blir brukt nedsettende og negativt. Mangfold, f.eks. med tanke på hudfarge, kroppsform og hvem man forelsker seg i, burde formidles som noe positivt.

Som avslutning på øvelsen skal elevene gå sammen i mindre grupper og komme med forslag til hvordan de kan unngå at noen elever i klassen blir kalt ord som sårer. Gruppene kan svare på følgende spørsmål:

- Hvilke avtaler kan klassen inngå?
- Hvilke ord skal det være forbudt å bruke i klassen?
- Hva skal vi gjøre hvis vi hører at noen likevel bruker de ordene som klassen har avtalt at man ikke bruker?

På mange skoler er det utbredt at elevene bruker ord som for eksempel «homo», «hore», «fite», «kuk», «pakkis», «tjukken», «taper» og «mongo» på negative måter. Denne språkbruken kan begynne så smått allerede i første klasse, når elevene kopierer ord som de hører blir brukt av eldre elever. Det er viktig at undervisere gjør en innsats for å forebygge elevenes bruk av slike ord, da de bidrar til et skoleklima hvor man indirekte aksepterer elevens nedsettende bemerkninger om seksualitet, kjønn, etnisitet, kropp og funksjonsnedsettelse. Hvis det er andre ord som er en del av den nedsettende sjargongen på skolen eller i klassen, kan du som underviser trekke inn disse ordene i øvelsen som et supplement eller en erstatning for ordene som er nevnt i øvelsen.

Hvis elevene virker engasjert i den delen av øvelsen som handler om forslag til hva de kan gjøre i klassen for å forhindre bruken av ord og språk som sårer, kan underviseren bruke dette engasjementet til å støtte elevene i å utvikle ideer til forandringer på skolen generelt. Elevene kan oppfordres til å ta opp problemstillingen med skoleledelsen, undervisere, pedagoger eller foreldrene, alt etter hvilke ideer de selv har.

FORMÅL

- Elevene kan samtale om forventninger knyttet til kjønn.
- Elevene kan gi eksempler på hvordan man kan være barn på mange måter uansett kjønn.

FAGLIG RELEVANS

Samfunnsfag og generell del av læreplanen.

TIDBRUK OG UTSTYR

- 30 minutter
- Arbeidsarket til øvelsen

BESKRIVELSE

Underviseren forteller elevene at de skal jobbe med tre små historier som handler om å være seg selv og gjøre som man selv ønsker, i stedet for å gjøre det som andre forventer av en. Innledningsvis forklarer underviseren hva oppgaven går ut på. Elevene skal vite at:

- øvelsen handler om å ta stilling – også om man er i tvil
- målet ikke er å være enige, men å undersøke hva man kan gjøre i forskjellige situasjoner hvor man opplever at man ikke får lov til å gjøre det man selv ønsker, og at
- man ikke får kommentere hverandres valg.

Deretter presenterer underviseren elevene for en av de tre historiene. Elevene skal så ta stilling til hvordan personen i historien skal handle i den aktuelle situasjonen.

Underviseren markerer tre områder i klassen: A, B og C. Hvert område representerer et handlingsalternativ som underviseren leser opp for elevene. Når et handlingsalternativ leses opp, stiller underviseren seg i det området som representerer handlingen.

Deretter stiller elevene seg i det området som de synes beskriver det beste handlingsalternati-

vet. Området «Bestem selv» er for de elevene som ikke synes at de andre to mulighetene er gode, men selv har et forslag til en bedre måte å handle på.

Når alle elever har plassert seg i et felt, spør underviseren elevene i de forskjellige gruppene om valget deres. Underviseren kan ta utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Hvorfor synes dere at det handlingsalternativet er det beste?
- Hva tror dere skjer hvis man velger dette handlingsalternativet?
- Er det noe som ikke er så bra med dette handlingsalternativet?

Når alle grupper har blitt hørt, kan underviseren spørre om det er noen av elevene som har endret mening etter de har hørt de andre sine svar. Hvis det er det, skal de få lov til å flytte seg til et annet felt og eventuelt fortelle hva som fikk dem til å endre mening. Deretter kan øvelsen fortsette med en eller flere av de andre situasjonene.

Etter elevene har tatt stilling til alle historiene kan underviseren lede en felles diskusjon om historiene og hvordan forventninger til kjønn kan påvirke hvilke valg man tar. Diskusjonen kan ta utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Hvordan handler disse historiene om å være

SMÅ HISTORIER OM Å VÆRE SEG SELV

TA STILLING

seg selv?

- Historiene viser til noen spesifikke forventninger til hva jenter og gutter kan gjøre. Hvilke forventninger eller regler har dere lagt merke til?
- Hvor tror dere slike forventninger eller regler kommer fra?
- Hvordan tror dere slike forventninger påvirker barns muligheter til å være seg selv og gjøre som de selv ønsker?
- Hvorfor er det viktig at man gjør som man selv ønsker, og ikke det andre forventer av en bare fordi man er gutt eller jente?

Hvis et felt står helt tomt, kan underviseren snakke med elevene om hvorfor de tror at ingen har plassert seg der. Hvis elevene fordeler seg veldig ulikt, er det viktig at underviseren forsøker å være positivt oppmerksom på de elevene som er i mindretall. Står det kun én elev i et av feltene, stiller underviseren seg her og leder øvelsen herfra.

Som oppfølging til øvelsen kan elevene undersøke om reklamer for leker og klær viser at barn kan være forskjellige uansett hvilket kjønn de er. Snakk i den forbindelse med elevene om hvilken betydning det kan ha for barn å se at man kan være forskjellige på tvers av kjønn.

SMÅ HISTORIER OM Å VÆRE SEG SELV

ARBEIDSARK

HISTORIE 1

I Nadia sin klasse er det regler for hva jenter kan gjøre i friminuttet, og hva gutter kan gjøre i friminuttet. Nadia synes det er litt dumt, for hun skulle ønske at man kunne leke det man selv ønsker.

- A. Nadia skal begynne å gjøre det som gutter kan gjøre, hvis det er det hun selv ønsker.
- B. Nadia skal snakke med klassekameratene sine om det.
- C. Bestem selv hva Nadia skal gjøre.

HISTORIE 2

Karim ønsker seg en rockering til bursdagen. Da Karims tante får vite dette spør hun ham om hvorfor han ønsker seg en jenteleke. Hva skal Karim svare?

- A. Karim skal svare at han ønsker seg en leke som han synes det er gøy å leke med.
- B. Karim skal spørre hvem det er som bestemmer at noe er en jenteleke.
- C. Bestem selv hva Karim skal gjøre.

HISTORIE 3

Sarah har sett en reklame for klær til barn. Hun synes det er litt merkelig at alle jentene ser så like ut, og at alle guttene ser så like ut. Sarah har lyst til å fortelle klesbutikken at jenter og gutter er forskjellige. Hva skal Sarah gjøre?

- A. Snakke med vennene sine om hva de synes om at klesreklamer til barn ikke viser at man kan være forskjellige uansett kjønn.
- B. Skrive et brev til butikken og oppfordre de til å lage reklamer hvor barna er forskjellige uansett kjønn.
- C. Bestem selv hva Sarah skal gjøre.